

Одобрен на Програмен съвет,  
координиращ обучението по  
специалност „Медицинска сестра”  
на 12.01.2024 г.

**КОНСПЕКТ  
ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ  
по  
ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ И ФАРМАКОЛОГИЯ – СЕСТРИНСКИ ДЕЙНОСТИ И  
ГРИЖИ  
СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНСКА СЕСТРА“, ОКС „БАКАЛАВЪР“**

**ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ– СЕСТРИНСКИ ДЕЙНОСТИ И ГРИЖИ**

1. Основни симптоми и методи на изследване при заболявания на дихателната система - подготовка, провеждане и участие на медицинската сестра.
2. Бронхиална астма. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при астматичен пристъп.
3. Остър бронхит и ХОББ. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при остър бронхит и ХОББ.
4. Пневмонии – класификация, клиника, лечение. Изследвания - участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при възпалителни заболявания на дихателната система.
5. Гнойни болести на белите дробове – бронхиектазна болест и белодробен абсцес. Сестрински дейности и грижи.
6. Белодробен тромбоемболизъм. Поведение на медицинската сестра и сестрински грижи.
7. Карцином на белия дроб. Сестрински дейности и грижи.
8. Дихателна недостатъчност. Кислородолечение. Поведение на медицинската сестра.
9. Основни симптоми и методи на изследване при заболявания на сърдечно-съдовата система. Поведение на медицинската сестра, подготовка и активно наблюдение на болните.
10. Ритъмни и проводни нарушения. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с ритъмни и проводни нарушения.
11. Ревматизъм. Изследвания - участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с ревматизъм.
12. Придобити митрални и аортни пороци. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти.
13. ИБС – етиология, рискови фактори. Ангина пекторис. Остър миокарден инфаркт. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с ИБС.

14. Артериална хипертония. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с артериална хипертония.
15. Спешни състояния в кардиологията. Изследвания – участие на медицинската сестра. Поведение на медицинската сестра и сестрински грижи.
16. Ендокардити, перикардити, миокардити. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи.
17. Хронична сърдечна недостатъчност. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с хронична сърдечна недостатъчност.
18. Остра сърдечна недостатъчност. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с остра сърдечна недостатъчност.
19. Основни симптоми и методи на изследване при заболявания на стомашно-чревния тракт. Подготовка на болните, поведение на медицинската сестра и сестрински грижи.
20. Болести на хранопровода – ГЕРБ, карцином. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с ГЕРБ, карцином на хранопровода.
21. Язвена болест. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с язвена болест.
22. Рак на стомаха. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с карцином на стомаха.
23. Рак на дебелото черво. Изследвания, подготовка. Сестрински грижи.
24. Холелитиаза и холецистит. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при жлъчна колика.
25. Чернодробна цироза и чернодробна кома. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти със заболявания на черния дроб.
26. Тумори на хипофизата – акромегалия, безвкусен диабет. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с акромегалия и безвкусен диабет.
27. Тиреотоксикоза. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с тиреотоксикоза.
28. Микседем, струми. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти с микседем и струми.
29. Хиперпаратиреоидизъм, хипопаратиреоидизъм. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при болни с хипер- и хипопаратиреоидизъм.
30. Хиперкортицизъм, хипокортицизъм. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при болни с хипер – и хипокортицизъм.
31. Захарен диабет. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при диабетно болни.
32. Захарен диабет – късни усложнения. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи за профилактика и лечение на усложненията.

33. Диабетни коми. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при диабетна кома.
34. Основни симптоми и методи на изследване при заболявания на отделителната система. Функционално изследване на бъбреците.
35. Бъбречно-каменна болест. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при бъбречна колика.
36. Инфекции на пикочните пътища. Изследвания – участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при остър пиелонефрит.
37. Гломерулонефрити. Остър гломерулонефрит. Хронични гломерулонефрити. Изследвания и участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при остър гломерулонефрит.
38. Остра бъбречна недостатъчност. Контраст индуцирана нефропатия. Изследвания - участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при болни в различните стадии на ОБН.
39. Хронично бъбречно заболяване (Хронична бъбречна недостатъчност). Изследвания - участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при болни на хемодиализа.
40. Подготовка и изследвания на болни със заболяване на кръвта. Сестрински дейности и задължения на медицинската сестра.
41. Анемии - желязодефицитна, вит. В12 – дефицитна. Изследвания - участие на медицинската сестра.
42. Левкози. Лимфоми. Сестрински дейности и грижи при пациенти с малигнени кръвни заболявания и химиотерапия.
43. Хеморагични диатези: хемофилия, тромбопения, капиляротоксикоза. Поведение на медицинската сестра при болни с хеморагична диатеза.
44. Ревматоиден артрит, болест на Бехтерев, артрозна болест. Изследвания - участие на медицинската сестра. Сестрински дейности и грижи при пациенти със заболявания на съединителната тъкан.
45. Алергични заболявания, анафилаксия, анафилактичен шок. Сестрински дейности, поведение и грижи при пациенти с анафилактични реакции.
46. Остри екзогенни отравяния. Общи принципи на лечение. Поведение на медицинската сестра и сестрински грижи.

## **ФАРМАКОЛОГИЯ**

47. Предмет и задачи на фармакологията. Понятие за лекарство. Етапи и фази в създаването на едно ново лекарство. Видове наименования на лекарствата.
48. Лекарствени форми – твърди, течни, полутвърди (меки).
49. Фармакокинетика. Резорбция, разпределение, биотрансформация и екскреция на лекарствата.
50. Пътища на въвеждане на лекарствата.
51. Фармакодинамика. Действие и ефект на лекарствата. Видове действия на лекарствата.

52. Особености при прилагането на лекарствата при жени и при деца. Действие на лекарствата върху плода.
53. Явления при многократно и комбинирано приложение на лекарствата.
54. Лекарства, повлияващи холинергичната невротрансмисия.
55. Лекарства, повлияващи адренергичната невротрансмисия.
56. Общи анестетици. Местни анестетици.
57. Седативно-сънотворни лекарства. Анксиолитични лекарства. Антиепилептични и противогърчови лекарства.
58. Антипаркинсонични лекарства. Невролептици. Антидепресанти.
59. Опиоидни аналгетици. Психостимуланти. Ноотропни лекарства.
60. Аналгетици-антипиретици. Нестероидни противовъзпалителни лекарства.
61. Блокери на хистаминовите рецептори. Серотонинергични лекарства.
62. Калциеви антагонисти. Периферни съдовоактивни лекарства.
63. Лекарства, действащи върху ренин-ангиотензин-алдостероновата система. Кардиотонични лекарства.
64. Диуретици.
65. Антихипертензивни лекарства.
66. Антиангинозни лекарства.
67. Антиаритмични лекарства. Атихиперлипидемични лекарства.
68. Лекарства, повлияващи хемопоезата. Антитромбозни лекарства. Лекарства, използвани при кървене.
69. Бета-лактамни антибиотици – пеницилини, цефалоспорини и карбапенеми.
70. Аминогликозидни антибиотици. Тетрациклини.
71. Хлорамфеникол. Макролиди. Линкозамиди.
72. Хинолони. Сулфонамиди.
73. Противотуберкулозни лекарства. Противогъбичкови лекарства.
74. Противововирусни лекарства. Антисептици и дезинфектанти.
75. Лекарства, действащи върху храносмилателната система – противоязвени, антиеметични, повлияващи апетита, очистителни и антидиарични лекарства.
76. Лекарства, действащи върху дихателната система – отхрачващи, противокашлични и антиастматични лекарства.
77. Лекарства, действащи върху матката – утеротонични, утерокинетични и токолитични лекарства.
78. Лекарства с активност на хипоталамични и хипофизни хормони. Тиреоактивни лекарства.
79. Лекарства с активност на женски полови хормони. Лекарства с активност на мъжки полови хормони и техни антагонисти. Концепционни и антиконцепционни лекарства. Лекарства за хормонозаместителна терапия.
80. Инсулин и орални антидиабетични лекарства.
81. Хормони на надбъбречните жлези – глюкокортикоиди и минералкортикоиди.
82. Мастноразтворими и водноразтворими витамини.

## Литература:

1. Белоев, Й., Грижи за болния и сестринска техника. София, МИ АРСО, 2000
2. Белчева, А., Р. Марев, Р. Радев, Фармакология – учебник за бакалаври и професионални бакалаври по здравни грижи, Второ издание, Изд. "СТЕНО", Варна, 2009
3. Белчева, А., Р. Марев, Р. Радев, Фармакология – учебник за медицинските колежи, Първо издание, Изд. "СТЕНО", Варна, 2005
4. Бохчелян – Хагмериян, Х. Диабетно стъпало. Варна, ПИК – България, 2005.
5. Вълчева-Кузманова, Ст., М. Желязкова-Савова, Сборник с тестови въпроси по фармакология за студенти от специалностите “Медицинска сестра” и “Акушерка”, и, „Медицински козметик“, МУ „Проф. д-р П. Стоянов“, Варна, 2013
6. Вълчева-Кузманова С., Сборник тестове по фармакология за студенти от специалностите “Медицинска сестра” и “Акушерка”, МУ “Проф. д-р Параскев Стоянов”, Варна, 2010
7. Гаврилова, Д., Ръководство по вътрешни болести със сестрински грижи - II част, София, МУ - София, 2013
8. Димитраков, Д. и кол., Вътрешни болести, МУ - Пловдив, 2008
9. Иванов, Н., Н.Колев, Интензивна терапия при вътрешните болести, София, 2007
10. Коларски, В., Вътрешни болести, Учебник за МК, София, 2002
11. Крушков, Ив., С. Крушкова, Ив. Ламбев. Фармакология, Учебник за МК, V основно и преработено издание, София, МИАРСО, 2000
12. Кръстев, З., Вътрешна медицина, София, МУ – София, 2010.
13. Кюмюрева – Лазарова, В. Клинична лаборатория I-ва и II-ра част, Стара Загора, НИС при ВИЗВМ, 1993
14. Спасова, Р., П. Драгиева, Р. Сарова, П. Динкова, М. Карарадева, П. Генчева, Медицински стандарти по здравни грижи, Стара Загора, ИК „АБ“; 2008
15. Стамболова, И., Сестрински грижи при соматични заболявания, МУ-София, 2012
16. Стамболийска, М., Д. Паскалев, Д. Димитрова, (ред): Вътрешни болести за специалисти по здравни грижи, Варна, МУ-Варна, 2018
17. Сурчев, Л., С. Долапчиева, Анатомия на клинични случаи, София, АРСО, 2005
18. Тодоров, В., Вътрешни болести – ръководство за специалисти по здравни грижи, 3-то издание, Плевен, МУ - Плевен, 2010.
19. Томов, И. кол., Първична здравна помощ – наръчник за медицински сестри, София - МФ, 1990
20. Тончева, С., П. Загорчев, С. Борисова, Т. Цветкова, Първична здравна помощ – наръчник за медицински сестри, София, ГорексПрес, 2000
21. Чернев, К., Вътрешни болести, I-ви и II-ри том, София, МИАРСО, 2002
22. Янкова, З. Практическо ръководство по белодробни болести, София, Артик, 2012